

Merhaba

gazetesinin her Çarşamba okurlarına armağanıdır.

KADEMİK

Sayfalar

Hazırlayanlar: **M. Ali UZ - Serdar CEYLAN**
maliaz@merhabagazetesi.com.tr • srceylan@hotmail.com

KONYALI BÜYÜK BİR ÂLİM AHMED TAHİR ÖZYAZICI (1861-1944)

Osmanlı devrinde “**makarr-ı ulema**” denen Konya’ımız, pek çok âlim ve veli yetiştirmiş mübarek bir beldedir. Muhterem Mehmet Ali Uz gibi himmet ehli, unutulmuş bu değerlerimizi keşif yönünde takdire şâyân büyük bir gayret⁽¹⁾ gösterse de gene de nisyana terk edilen nice Konyalı âlim var. Bunlardan biri de Ahmed Tahir Özyazıcı (1881-1944) rahmetullâhi ‘aleyh. Eskilerin “**hezarfен**” dedikleri türden âlim, veli, hattat, hafız, kâri, şair, saray hocası olan bu kadar büyük ve çok yönlü bir âlimin nisyana terk edilmesi gerçekten teessüfe şâyândır. 1861-20 Temmuz 1944 tarihleri arasında yaşayan Ahmed Tahir Özyazıcı, Muhammed Mazhar el-Medenî’den (1832-1883) icâzetli, **Nakşibendiye** tarikatının **Müceddidiye-Mazhariye** kolunun ülkemizdeki ender temsilcilerinden biriydi.

Allah’ın izniyle hakkında daha geniş, mümkünse bir kitap çalışması yapma ümidiyle şimdilik torunu **Baha Doğramacı**⁽²⁾ (Mehmet Ba-

Prof. Dr.
Bedri GENCER

hattin Doğramacı (19 Ocak 1920-26 Mayıs 2014)) tarafından 15 Temmuz 1978 tarihinde hazırlanan (dipnotları tarafımızdan eklenen), ailesinden aldığı-mız aşağıdaki özgeçmiş-i sunuyoruz:

HACI AHMED TAHİR KONEVİ (R.A.)

“Dedem ve mânevi yolda mürşid-i evvelim olan Konyalı Hafız Ahmed Tâhir Efendi Hazretlerinin hâl tercümesinin yazılması işi, ailemiz büyükleri tarafından bana verince, bu vazifeyi, Hazretin fakire bir teveccühü olarak kabul ettim.

Deryaya nisbetle bir katre bile olamayan bu küçük hizmetin, mânevi feyzimin artmasına vesile olacağı hâlis niyetiyle işe başladım. Kalemimin tákâtı miktarınca, bildiklerimi ve duyduklarımı okuyuculara özet olarak aktarmaya çalıştım.

Bir torunun dedesine karşı yapı-

Edebiyat Fakültesi’nden mezun oldu. Sosyal Sigortalar Kurumu’nda uzun yıllar çalıştı, müfettişlik yaptı. Mehlike Hanım ile evlendi. Emekli olduktan sonra, Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak görev aldı. Melami Şeyhlerinden Osman Kemali Baba (1862-1954)’nın “Aşk Sızıntıları” ve “İrfan Sızıntıları” isimli eserlerini yayıma hazırladı. 26 Mayıs 2014 tarihinde vefat etti, Yeni Sahra Mezarlığı’na defnedildi. YÖK eski başkanı İhsan Doğramacı (Doğramacızade Ali Sami Paşa’nın oğlu, 1915-2010)’nın kuzenidir.

(1) Mehmet Ali Uz, “Konya Alimleri ve Velileri”, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Ağustos 2013.

(2) Mehmet Bahattin Doğramacı, 19 Ocak 1920’de İstanbul’da dünyaya gelmiştir. İlkokulu Göztepe’de bitirmiş, ortaokul ve lise eğitimini de Anadolu’nun farklı şehirlerinde almıştır. İstanbul Üniversitesi

Ahmet Tahir Özyacı (1861-1944)

bileceği hizmet küçük de olsa, bu hizmeti yapmaktan dolayı duyacağı zevk ve iç huzuru sonsuzdur.

İşte, bana bu zevki tattıran ailemizin büyüklerine ve Hazretin mensuplarına teşekkürü bir borç bilerek, hâl tercümesine geçiyorum.

Merhum Ahmed Tâhir Efendi Hazretleri, **Hicrî 1279, Milâdi 1863** senesinde, Konya'da Hazret-i Mevlânâ Türbesi karşısındaki bir evde dünyaya gelmiştir.

Babası **Konya eşrafından Halil Efendi**'dir. Onun da babası tanınmış din âlimlerinden **Mustafa Hayri Efendi**'dir.

Babası Halil Efendi, muayyen bir dava veya ihtilafın halli için hakem veya bilirkişi olarak Kadılık makamınca seçilmiş, mutemed bir zât idi. Bu vazifeye, o zamanın tabiri ile, **"Muavelat Memuru"** veya **"Müvellâ"** denirdi. Bu zât, ilim aşığı olduğundan, oğluna da ilmi ve âlimleri sevdirmek için, onu yanına alır, ilim sahiplerinin sohbetine götürmüştü. Bu ruh ile yetişmeye başlayan Tâhir Efendi, küçük yaşta hıfza başlar ve 9 yaşlarında iken hıfzını tamamlayarak "Kıraat-i Aşere"den

icâzet alır. Bu arada medreseye de devam eder. İlk feyz kaynağı hocası **Topbaşzâde Mehmed Bahâeddin Efendi**'dir⁽³⁾. Arapçayı bu zâtan öğrenir. Ayrıca, güzel san'atların bir kolu olan "Hüsn-i Hatt", yâni güzel yazı yazmaya heveslenir. Bunun için de, Konya hattatlarının üstâdı olan **Alâiye'li Seyyid Hasan Hüsnü Efendi**'nin derslerine devam ederek "Sülüs ve Nezih" yazılarından icâzet (diploma) alır.

Yazısının güzel olması sebebiyle, vilâyet makâmına ve diğer resmî makâmlara yazılacak mühim yazıları, babası ona yazdırırmış. O sıralarda Konya Valisi bulunan meşhûr edip ve şâir **Ziya Paşa** (1829-1880)⁽⁴⁾, kendisine arz edilen evrak arasında bir tanesinin yazısını çok beğenir ve yazının sahibini tanımak için Halil Efendi'yi makâmına çağırır ve kendisine bu yazıyı kimin yazdığını sorar. O da:

- "Oğlum Ahmed Tâhir yazdı", der. Bunun üzerine Ziya Paşa:

- "Oğlunu görmek istiyorum", bana gönder, der.

Halil Efendi de, oğlunu Paşa'ya gönderir. Ahmed Tâhir Efendi, Paşa'nın yanına çıkar. Paşa, kendisine hitaben:

- "Oğlum, bu yazıyı sen mi yazdın?" Diye sorar. O da:

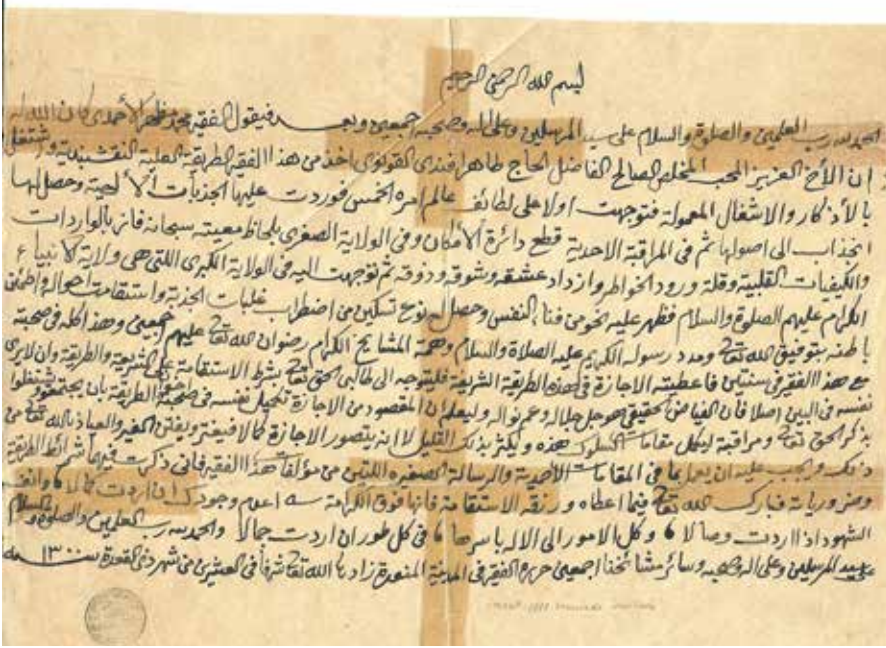
- "Evet efendim, ben yazdım", deyince, Paşa:

- "Yazını beğendim. Çok güzel yazıyorsun. Seni tebrik ederim. Babanla da görüştüm, seni vilâyet hususî kalemine alacağım. Orada yetişir, idarî işleri öğrenir, ileride valiliğe ve vezirliğe kadar yükselirsin", der ve bu işi kabul etmesi için ısrar eder.

O da medrese derslerine devam

(3) Hacı Mustafa Efendi oğlu Topbaşzâde Hacı Ahmet Kudsi Efendi'nin torunlarındandır. Bknz.: Mehmet Ali Uz, "Topbaşzâde Hacı Ahmet Kudsi Efendi (v. 1888)", Konya Âlimleri ve Velileri, Meram Belediyesi Yayınları, s. 270.

(4) Ziya Paşa, 1877-1878 yıllarında bir yıl Konya Valisi olarak görev yapmıştır. Bayram Ürekli, "Ziya Paşa", Konya Ansiklopedisi, C. 9, s. 188-191.

Şeyh Muhammed Mazhar'ın Ahmet Tahir Efendi'ye verdiği icâzetname.

ettiğini ve ilim adamı olacağını söylerse de, Paşa'nın ısrarlarına dayanamayarak bu işi kabul eder.⁽⁵⁾

Üç beş ay kadar vilâyet hususî kaleminde kâtiplik yaparsa da, ilme olan aşk derecesindeki düşkünlüğü ve ilim adamlarına hayranlığı, burada daha fazla kalmasına imkân vermez ve Paşa'dan bin bir müşkilâtla izin alarak medreseye döner. Gece-sini gündüzüne katarak çalışır ve nihâyet medreseyi bitirerek diploma alır.

Arzusunun ilk merhalesini elde etmeye muvaffak olan, fakat ilme doymak bilmeyen bu genç hoca, bilgisini artırmak, yeni yeni ve daha başka ilimler elde etmek emeliyle yanıp yakılırken, hocası Bahâeddin Efendi'nin teşvikiyle, hadis ilmi tahsili için Medine-i Münevver'e giderler. Gidiş tarihi 1880'dir.

Medine'de, evvela meşhur Hind âlimlerinden **Rahmetullâh-ı Hin-**

(5) Ziya Paşa'nın Konya Valiliği döneminde Mek-tubi Vilayet Kalem'inde Müsevvid-i Sani "Tahir Efendi"dir. Bknz.: Hicri 1295 Konya Vilayeti Sâi-Nâmesi - 11 -, 1878 Konya Yılığ, Konya Büyükşehir Belediyesi Yayınları, Temmuz 2011. s. 49.

dî'nin (1818-1891)⁽⁶⁾ derslerine devam ederler. Daha sonra, Medine muhaddislerinin üstâdı olup, "**Seyyidü'l-Ahlâf**" lakabıyla tebcil ve tekrim edilen (yüceltilen) **Seyyid Muhammed Zâhirü'l-Vitri** ile **Seyyid Dahlân** (1816-1886)⁽⁷⁾ Hazretlerinin ilm-i hadis ve usûl-i hadis derslerine devam ederek icâzet alır ve sened-i sahih sahipleri olurlar.

Bu sırada, hocası Mehmed Bahâeddin Efendi, ilâhî aşk galebesiyle cezbeye düşer ve nihâyet Medine'nin büyük şeyhlerinden ve Kibâr-

(6) Rahmetullâh b. Halîlirrahmân el-Hindî el-Keyrânevî ed-Dihlevî (1818-1891) Hıristiyanlığa yönelik "İzhârü'l-hak" adlı reddiyesiyle tanınmıştır. Hintli âlim, 9 Mart 1818 tarihinde Hindistan'ın Utar Pradeş eyaletine bağlı Muzaffernagar'ın Keyrâne kasabasında doğdu. 1 Mayıs 1891 tarihinde Mekke'de vefat etti ve Cennetü'l-muallâ'da defnedildi. Rahmetullah el-Hindî diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de iyi tanınan bir şahsiyettir. Mehmed Âkif Ersoy "Süleymâniye Kürsüsü"nde kendisinden övgüyle söz etmiştir.

(7) Ahmed bin Seyyid Zeyni Dahlan (1816-1886); 1816 (H. 1231) senesinde Mekke-i Mükerrermede doğdu, 1886 (H. 1304) senesinde Medine-i münevverede vefat etti. Zamanın âlimlerinden aklı ve nakli ilimleri tahsil etti. İlimde yüksek dereceye ulaştı. 1871 (H. 1288) senesinde Mekke-i mükerreme Şafii müftisi oldu ve Şeyh-ül-ulema (Mekke ulemasının reisi) ünvanını kazandı.

1 Ehlullah'dan **Muhammed Mazhar** (1832-1883)⁽⁸⁾ Hazretlerine intisab eder ve cezbesi sükûn bulur. Hocasının intisâbından çok kısa bir zaman sonra talebesi de aynı zâta intisâb eder.

Nakşî Tarikatı'nın ileri gelenlerinden olan **Şeyh Mazhar Hazretleri**, aynı zamanda muhtelif ilimlerde ihtisas sahibi büyük bir âlim olup, postnişîni bulunduğu tekkede sabah namazlarından bir buçuk saat evvel hadis-i şerif, ikinci namazlarından sonra *Mesnevî-yi Şerîf* ve haftanın muayyen günlerinde de, öğle namazından evvel İmâm Gazâlî'nin *İhyâu 'Ulûmi'd-din* isimli eserini okutur, bu eserlerin anlaşılması zor bahislerini gayet ârifâne ve muhakkikâne izah ve açıklamalarla dinleyicilerini mest ü hayran bıraktırmış.

Hazret-i Tâhir, bu zâtın hizmetine iki sene devam eder ve bu dersleri muntazaman takip edip ayrıca seyr ü sülûkunu tamamlayıp, 20 Zilkade 1300 (Milâdi 1883) tarihinde icâzet alarak, müstaid olan tâlibleri terbiyeye memur ve mezun edilir.

Şeyh Mazhar Hazretleri, verdiği icâzetnâmede özet olarak şunları yazmıştır:

"Aziz kardeşim, fâzîl, sâlih ve muhlis dostum Konyalı Hacı Tâhir Efendi, bu fakirden Tarikat-ı Nakşibendiyye-yi 'Aliyye'ye intisab ederek, kendisine verilen vazifeleri yaparak, vilâyet-i suğrâ ve vilâyet-i kübrâ dairelerini kat' ederek fenâ-yı nefisden sonra sahva erişip galebe-yi cezbeden sükûn haline geçerek, Rasûlullâh 'aleyhi's-selâmın yardımı ve Meşâyih-ı Kirâm'ın himmeti ile itminân-ı bâtını elde etmiştir.

Bu fakirin bütün sohbetlerine iki sene devam eden bu zâta, tâlib-i hak

olanları terbiye için icâzet verdim. Bu icâzeti kendi nefsinin asla ... görmemesi ve kendine benlik vermemesi şartı ile verdim.

Allah-ı Teâlâ onu istikametle rızıklandırırsın, vücudunu yok etme kerâmetine erdirsin."

Bu icâzetnâme, kendisine mensup olanlara, gayet ârifâne yol göstermektedir.

Anne ve babasının, oğullarının hasretine dayanamayarak Konya'ya dönmesi için yazdıkları mektup üzerine, şeyhinden izin alarak Konya'ya döner.

Mürşid-i âlileri Muhammed Mazhar Hazretlerinin 1301-1884 senesinde 'Âlem-i Cemâl'e intikâl haberini alan Tâhir Efendi, tekrar Medine-yi Münevvere'ye gider. Bu gidişinde üç sene kadar Hazret-i Fahr-i 'Âlem'e mücâvir kalır.

Yine babasının daveti üzerine Konya'ya dönerken, Şam'a uğrayıp, o asrın meşhur muhaddislerinden **Şeyh Bedreddin**'in derslerine bir müddet devam eder ve sonra Konya'ya döner.

Bilgisini daha da ilerletmek için İstanbul'a gitmeyi tasarlar ve bunu babasına açar. Onun da tasvibini alarak İstanbul'a gelir. İstanbul'un meşhur hocalarından ve büyük din âlimlerinden **Ders Vekili Gümülcineli Ahmed Asım Efendi** (v. 1911)'ye mürâcâatla Ruûs imtihanına girmek istediğini bildirir ve o zâtın kabul etmesi üzerine, imtihana girer ve imtihanı kazanarak ehliyetini isbat eder. 1888 senesinde, 95 kuruş maaşla Beyazıt Camii Dersiamlığı'na tayin edilir. Derslerine birçok talebe devam eder. Bunlar içinde sonradan meşhur olup, mevki sahibi olanlar şunlardır:

Şair ve Meb'us **Mehmed Emin Yurdakul** (1869-1944), Divân-ı Muhasebât âzâsından **Hacı Kâmil Bey**, Evkaf Nâzırı **Vasfı Hoca**, Siird Meb'usu Halil Hulki, Afyon Meb'usu **Kâmil Miras** (1874-1957), İstan-

(8) Muhammed Mazhar (1832-1883); Ahmed Sa'îd-i Fârûkî hazretlerinin üçüncü oğludur. Hazret-i Ömer'in soyundandır. 1248 (M. 1832) senesi Cemâzil-evvel ayının üçüncü günü, Hindistan'ın Delhi şehrinde dünyaya geldi. 1300 (M. 1883) senesinde Medine-i münevverede vefât etti. Babası Ahmed Sa'îd-i Fârûkî'nin kabri yanında medfûndur.

bul Ağır Ceza âzâsından **Prens Hayreddin** ve Süleymaniye Kütüphanesi Müdürü **Konyalı Arif Bey**.

Saray âdeti veçhile, her sene Ramazan ayında, Padişah huzûrunda tefsir ve hadis dersleri yapılırdı. Bu dersler, o ilimlerde meşhur ve ihtisas sahibi hocalar arasından seçilen zevâtça yürütülürdü. Ve bunlara **“Huzûr-ı Hümâyün Hocası”** denirdi. Bu, ulemâ arasında büyük bir mevki’ idi.

İşte Hazret-i Tâhir, bu mevkie lâ-yık görülmüş senelerce sarayda hadis-i şerif okutmuştur.

16 Temmuz 1908’den, 1 Ağustos 1909’a kadar **Rodos**’da bulunmuş ve oranın halkını irşâd ile meşgûl olmuştur.

1 Ağustos 1909’dan, 6 Şubat 1919’a kadar **Beyazıt Dersiamlığı**’na tekrar devam etmiş ve bu tarihte **Dâru’l-Hilâfe Medreseleri Umum Müfettişliği**’ne, 7 Mart 1919’da **Ders Vekâleti Muavinliği**’ne vekâleten tayin edilmiş ve ilaveten **“Tetkik ve Tashih-i Müellafât-ı Şer’iye Hey’eti Reisliği”** ne de getirilmiştir.

12 Kasım 1919’da, Ders Vekâleti Muavinliği’ne asaleten tayin edilmiştir. Ayrıca, medreseler ihtisas kısmında **“Hadis ve Kelam İlmi Müderrisliği”** de uhdesine verilmiştir (Müderrislik, bugünkü profesörlüğün karşılığıdır). 9 Ekim 1919’da Ders Vekâleti’nden ayrılarak **“Mütehassısîn Medresesi”** ne (İhtisas Medresesi) Umum Müdür olmuştur. Bu vazifesi, medreselerin kapatılış tarihi olan 3 Mart 1924’e kadar sürmüştür.

1925’de, Şapka İnkılâbı yapılmıca, bunu hazmedemeyen medrese mensubu bazı kimselerin, halkı bu inkılâba karşı ayaklandırmaya çalışmaları üzerine, hükümet sıkı tedbirler almak mecburiyetinde kalarak İstiklal Mahkemelerini kurmuş, tevkif edilenleri bu mahkemelerde yargılayarak kimisini idam ve kimi-

sini de suç derecesine göre cezalara çarptırmıştır. Ahmed Tâhir Efendi’nin talebelerinden biri de, Rize’de halkı inkılâba karşı ayaklandırma suçu ile tutuklanmış, evinde yapılan aramada, hocasına yazdığı bir mektubun sureti ile hocasının ona yazdığı mektup ele geçmiş, fakat şapka inkılâbı ile hiç bir alâkası olmadığı halde, sırf o mektup yüzünden, hocası da tutuklanarak Ankara İstiklal Mahkemesi’ne gönderilmiştir. Mahkemece yapılan yargılama neticesinde, talebesi idama mahkûm edilerek asılmış ve kendisi de **Adana’da üç senelik mecburî oturma cezasına mahkûm edilmiştir.**

Böylelikle Adana’ya gider. **Adana Ulu Câmiî**’nde bir odada ikamet eder ve bu üç sene içinde, kendisine feyz almak için müracaat edenleri boş çevirmez ve istidâdına göre, müşhidinden aldığı feyzi onlara aktarır. Adana’ya sürülme cezası, dış görünüşü itibariyle ceza gibi görünürse de, iç yüzüyle ve hakikat bakımından kendisine intisâb edenler için bir nimet ve şahsı için de mükâfat olmuştur.

1928’de Adana’dan İstanbul’a dönüp, Topkapı’daki evinde inzivaya çekilmiştir.

1943 Temmuz’unda Afyon’da bulunan kızı ve torunlarını görmeye ve bu meyanda kaplıcalarda romatizmasını tedavi ettirmek için Afyon’a gitmiş ve 1944 Ocak ayında, hep beraber İstanbul’a dönerek Göztepe’deki evde 10 Haziran 1944’e kadar kalmıştır.

Bu altı aylık misafirliği esnasında, ekseri geceler ev halkı yattıktan sonra birlikte oturur, kendisine öğrenmek istediğim birçok meseleleri sorardım. O da sorduklarıma cevap verir ve beni aydınlatırdı.

Ekser-i sohbetimiz “Ehl-i Beyt” sevgisi üzerine idi. Hazret-i Peygamberin Kızı, Damadı ve Torunlarına ve 12 İmâm Hazerâtına yapılan

zulümleri ağlayarak anlatır ve bunları yapanları lanetle yâd ederdi.

Bir gün sabahleyin beni yanına çağırarak:

- *Bu gece Ricâl-i Gayb'dan bir kaç kişi gelerek beni aldılar ve bir eve götürdüler. Orada yaşlı ve hasta bir zât yatıyordu. İşte bu Kutub'dur dediler. Kutub olan zât bana hitâben:*

- *"Ben artık göçüyorum. Benim yerime sen geçeceksin"* dedi ve benim yanımda vefat etti.

"Onun vefâtıyla Kutbiyet bana geçti" diyerek **12 Nisan 1944** tarihli takvim yaprağını gösterdi. "Kutbiyet verildiği tarih budur" dedi.

Kendisine Kutbiyet'in verildiğini, daha sonra, bir aralık İstanbul Müftülüğü yapmış olan ve kendisinden hadis senedinden icâzet alan ve intisâbı da bulunan **Bekir Hâki Efendi**'ye de söylemiş olduğunu o zâttan işittim.

Yine bir gün, ev halkını yanına toplayarak.

- *Dün gece iki kişi odama geldi ve bana: "Bu evde cenaze varmış, onu alıp götürmeye memur edildik. Götüreceğiz" dediler. Ben de onlara: "Altı ay içinde bir evden iki cenazenin çıkmasına gönlüm razı değil Almak istediğiniz*

cenaze İstanbul'dadır. Oraya gidiniz." diye cevap verdim" dedi.

Bunun mânâsını kendisine sorulursa da güldü ve bir şey söylemedi. Vefatından sonra, iki cenazeden maksadın kendi cenazesi ile kendisinden altı ay evvel vefat eden babamın cenazesi olduğunu anladık.

10 Haziran 1944 günü, evine gitmek arzusunu gösterdi. Hastalığının tamamen geçtikten sonra gitmesini söyledikse de, gitmekte ısrar etti ve o gün küçük oğlu ile birlikte evine gitti.

Mânevî terbiyemle meşgul olduğundan, sık sık ziyarete gelmemi tenbih ettiğinden, vefatına kadar her hafta ziyaretine gittim. Vefatından iki gün evvel kandil tebrikine gitmiş ve eski **Erzurum Meb'usu Salih Yeşil Bey**'in (1877-1954)⁽⁹⁾ bu hafta içinde kendisini ziyarete geleceğini söylemişim. Vefat ettiği haber aldığımız gün, ben İstanbul'a inmemişim. O gün, Salih Yeşil Bey ziyaretine gitmek istemiş, fakat evi bilmediği için kendisini götürmek üzere beni aramış ve bulamadığından gidememiş. Onun ziyarete gitmek üzere beni aradığı saatlerde, dedem ailesine:

- *"Bugün Erzurum Meb'usu Salih Bey gelecek, sen yukarıdaki odada hazırlık yap,"* demiş.

Ailesi odadan çıktıktan sonra bir müddet yalnız kalmış, daha sonra odasına girdiklerinde kibleye karşı oturmuş ve eline Şeyh-i Ekber Muhyiddîn-i İbnü'l-'Arabî Hazretlerinin *Fütuhât-ı Mekkiyye* isimli eseri olduğu halde 'Âlem-i Cemâl'e intikâl ettiğini görmüşlerdir.

21 Temmuz 1944 Cuma günü cenaze namazı, Topkapı Câmii'nde Cuma namazını müteakip kılınmış ve sevdiklerinin omuzları üzerinde Merkez Efendi yanındaki **Kozlu Mezarlığı**'na götürülerek, 2553 No. lu kabirde Rahmet-i İlâhiye'ye

(9) Mehmet Salih Yeşiloğlu.

tevdi edilmiştir.

Cenazesinin başında İstanbul'un tanınmış din adamlarından **Mustafa Asım Efendi**, gayet veciz ve müessir bir konuşma yaparak hazır bulunanları ağlatmıştır.

Rahmetullâhi aleyh ve kaddesallahu sırrahû ve nefeanallahu bifuyuzâtihî. Amin”.

Eserleri:

Bir kısmı Arapça olup basılmıştır.

Arapça olanlar:

- 1- *Kayıtlı Şâfiye.*
- 2- *Tasdikât ve Tasavvurât.*

Türkçe olanlar:

- 1- Tarikat silsilesini gösteren manzum bir risale.
- 2- Zikrullahın faydaları hakkında bir risale.
- 3- Bedir Gazâsı'na katılan sahâbenin isimlerini ihtiva eden bir levha.
- 4- Nesih ve Sülûs yazısını ihtiva eden birkaç levha.
- 5- Oğlu Teşvikiye Camii eski imamlarından ve hatiplerinden Hafız Celâl Berkor için hazırladığı birkaç Cuma hutbesi.

Hacı Ahmed Tâhir Kunevî (r.a.) Hazretlerinin Teberrükleri

Nât-ı Şerif

Gubâr-ı pâyine almam cihânı Yâ Rasûlallâh
Değişmem müyine heft âsûmânı Yâ Rasûlallâh
Duyunca makdem-i teşrifin sulb-i pâkinden Âdem
Değiştî habbeye bâğ-ı cinânı Yâ Rasûlallâh.

Vücûdun bâis-i hilkat, zuhûrun 'âleme rahmet
Rahimsin rahmeten lil-'âlemînsin Yâ Rasûlallâh
Tulû'ınla münevver eyledin arz u semâvât
Ziyâdâr eyledin kevn ü mekânı Yâ Rasûlallâh

Kudûmunla meserret buldu ol dem cümle-i mahlûkât
Cemâlin nûrunun meftûnu oldum Yâ Rasûlallâh
Adın Ahmed özün Mahmûd Habîb-i Kibriyâsın sen
Cemî-i enbiyânın serverisin Yâ Habîballâh

Cemâlin nûruna meftûn olup nâlân-ı giryânım
Kulun Tâhire rahmeyle dâhilek Yâ Nebiyallâh.

[28 Rebiülevvel 1346, Adana]

Münâcât-ı İlâhi

Yak gönlümü aşkınla kebâb olsun İlâhî
Yandıkça yanıp kül olayım aşkınla İlâhî
Lütfunla beni benden geçir o bahr-i fenâda
Fânî olayım bulayım vaslınla bekâ İlâhî
Çirkâbı siva nakşile, beni eyleme meftûn
Alâyişinin etme beni hem meftûnu İlâhî
Nûr-ı tevhid ile doldur o gönül haznesini
Dem ü dem zikrinle safâ bulsun İlâhî

Zümre-i erbâb-ı besâirdcî ayırma beni
Onlar ile haşr olayım Rûz-ı Cezâ'da İlahî
Lutf eyle bana, etme dirîğ ol feyzi İlahî
Envâr-ı maârifle beni zîb eyle İlahî
Müflisem cürm ile âlûde kulum
Gufrânın ile setr eyle çü settârsın İlahî
Ey Rabb-ı Hüdâ etme cüdâ pîrân-ı tarîkten
Tâhir kulunu onlara ilhâk eyle İlahî.

[15 Cemâziyelevvel 1346, İstanbul]

Nâlân-ı Uşşâk

Semâdan sırr-ı tevhîdi duyan gelsin bu meydâna
Derûnundan bugün Allah diyen gelsin bu meydâna
Duyanlar sırr-ı settârı, görenler nûr-ı gaffârı
Cihânda şîşe-i ârı kıran gelsin bu meydâna
Derûnî âteş-i 'aşka giriftâr olmayan bilmez
Şerâb-ı hubb-i yezdâmı içen gelsin bu meydâna
Ne bilsin zâhid-i mağrûr bu derde mübdelâ hâlin
Bu derde mübdelâ olmuş olan gelsin bu meydâna
Veliler kârbânı menzil-i maksûda ermişler
Ol menzil sırrına mazhar olan gelsin bu meydâna
Nübüvvet nûr-i sertâcım Muhammed Mustafa'dır
O nurun menbâından feyz alan gelsin bu meydâna
Cüdâ ol bu meydân Tâhira meydân-ı uşşaktır.
Hakikat sırrına vâkıf olan gelsin bu meydâna.

[15 Rebiülevvel 1346, Adana]

Münâcât-ı Nebeviyye

Medet kıl, etme mahrûm bu zelîli Yâ Rasûlallâh
Zilâl-i nûr-ı feyzinle medet kıl Yâ Rasûlallâh
Hevâ-yı nefis ü şeytan şerlerinden çâresiz kaldım
Şaşırdım râhımı, oldum esiri, Yâ Rasûlallâh
Bütün etrafımı aldı adûvler cümlesi birden
Halâs olmak için muhtâc-ı lütfum Yâ Rasûlallâh
Bülûğumdan berî her dem günah deryâsına daldım
Zelîl nefsim günahımdan utansın Yâ Rasûlallâh
Yüzüm kara, elim boş, müflisim, bir melceim yoktur
Zâifler melcei sensin, inayet Yâ Rasûlallâh
'Usât-ı mü'minîne kıl şefâ'at Rûz-ı Mahşer'de
Şefî'i'l-müznibîn sensin, şefâ'at Yâ Rasûlallâh
Ümit kesmezem, bunda delilim nass-ı Kur'an'dır
Keremkâr u kerîmsin, sen kerem et Yâ Nebiyallâh
Ne gammım var ki dünyâda çü sensin istinâdgâhım
Beni lütfunla şâd eyle latîfsin Yâ Rasûlallâh
Salâtınla selâm eyle safâ bul Tâhira her dem
Sana olsun fedâ cismimle rûhum Yâ Rasûlallâh

[15 Recep 1345, Adana]

MUSTAFA ASIM TABANLI

(1884-1952)

Ahmet ÇELİK - Serdar CEYLAN

Konya'nın Sedirler Mahallesi'nde Hicri 1301, Miladi 1884 yılında doğdu. Babası "Tabanhoğulları" sülalesinden aşçı Mehmet Efendi'nin oğlu Türkmen **Yağcı** (yağ tüccarı) **Ali Efendi**'dir. Annesi Hediye Hanım'dır.

Veli Sabri Uyar'ın (1874-1954)⁽¹⁾ yazdığına göre: "Türkmen Ali Efendi'nin babasının ve dedesi Aşçı Mehmet Efendi'nin mezar taşlarında da "Tabanhoğulları" yazılıdır. Tabanhoğulları ise Haymana ile Hotamış arasında aşiret reisliği yapan dedeleri İbrahim ve Ali Bey'e dayanmaktadır."⁽²⁾

Mustafa Asım, ilk tahsilini **Sedirler Mektebi Muallimi Mesud Efendi** de bitirdikten sonra Kur'anı Kerim hıfzetti.

17 yaşlarında iken **Tıpkıoğullarından Anderin Ahmet Efendi**'den sülüs yazı ile bir Amme cüzü meydan getirdi. Yazısı çok güzel olduğundan **Boyalızade Mehmet Efendi**⁽³⁾ adıyla meşhur o zamanın İlk Mektepler Müfettişi tarafından ödüle layık olanlar seçilmiş ve **Akif Paşa Mektebi**'nde kendisine bir "divit" hediye edilerek mükâfatlandırılmıştır.

Rumi 1318, Miladi 1902'de mühür kazıma ve o zaman tezhip, cilt ve nakkaşlığa heves etmiş ve bu ilimlerde oldukça başarı göstermiştir.

Ovaloğlu (Çelik Mehmet Paşa)

(1) Ahmet Çelik, "Uyar, Veli Sabri", Konya Ansiklopedisi, C. 9, s. 24, 25.

(2) Veli Sabri Uyar, Hattatlar Armağanı, Konya Dergisi, Aralık 1948 sayı:122 sayfa 28-31.

(3) Üçler Mezarlığı'nda kızının kabir taşı tesbit edilmiştir: "Merhume Boyalı Hoca Hacı Mehmet Efendi kerimesi ... 1326".

Mustafa Asım Tabanlı (1884-1952)

Medresesi'nde⁽⁴⁾ **Ali Faku Hoca**'ya devam ederek Molla Cami'ye kadar okudu. **Hilafizade Mehmet Rıza Efendi**⁽⁵⁾'den ilmi aruz talim etti. Aynı zamanda sabahları ulemadan **Hacı Veyis Efendi** (1858/1935)⁽⁶⁾'den ilm-i kıraati

(4) Caner Arabacı, Osmanlı Dönemi Konya Medreseleri, Konya Ticaret Odası Yayınları, Konya 1998, s. 356-359.

(5) Hilafizade Mehmet Rıza Efendi'nin doğum tarihi henüz tespit edilememiştir. Ovaloğlu Medresesi müderrislerinden olup, 1914 yılında 49 öğrenci medresesinde eğitim öğretim vermekteydi. Abdullah Vahdi ve Mustafa Asım Tabanlı, Hilafizade Mehmet Rıza Efendi'den icazet alan öğrenciler arasındadır. 1920 yılında vefat eden Hilafizade Mehmet Rıza Efendi'nin Üçler Kabristanı'ndaki mezartaşı kitabesi şöyledir: "El-merhum ve El-mağfur, Konya Müderrisinden Hilafizade Rıza Efendi'nin Ruhü için Fatıha. Sene 05 Sefer 1339 (19 Ekim 1920). Bakınız: Hakem, 23 Haziran 1910, Selçuk Es, Konya Ansiklopedisi.

(6) Mehmet Ali Uz, "Hacı Veyis Efendi", Konya Alimleri ve Veilleri, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Konya Ağustos 2013, s. 519, 520; Mustafa Sabri Küçükbaşçı, "Hacı Veyis (Kuruca) Efendi", Konya

26 Mart 1923 tarihli Babalık gazetesi.

Kur'an ve vücuh dersleri aldı.

Rumi 1319, Miladi 1903'da **Konya Darümuallimin İbtidaisi** (Öğretmen Okulu) kısmına girerek 1321 / 1905'de bu okuldan mezun oldu.

Mezun olduktan sonra **Konya Islahı Medaris**'ine girerek **Şeyhzade Ahmet Ziya Efendi** (1877 - 1925)⁽⁷⁾den yeni usul üzere Molla Cami okudu.

1323/1907'de Kayseri'ye Arapça tahsili için gitti. İki yıl Kayseri'de kaldı. Bir yanda **Hamurculu Osman Efendi**den Tasavvurat ve Tasdikat okurken kendisi de diğer taraftan mantıktan İsağoci okuttu. Burada **Miyasın Nuh Efendi**den Arapça'dan sarf ve nahiv öğrendi. Arapça'dan Kafiye'yi "fiil" ve Şafiye'yi ise "Zu'z-yiyade" bahsine kadar ezberledi. İkinci vaktinde de fıkıhtan Mülteka dersleri aldı.

Kayseri Mevlevîhanesi Şeyhi Ahmet Remzi Efendi (Akyürek) (1872-1944)⁽⁸⁾den farsça dersleri alarak Feridüddin Attar'ın Pendnamesi, Sadi Şirazi'nin Gülistan'ı ve Mevlana'nın, Mesnevi'sini okudu.

Konya'da Rumi 27 Şubat 1323, Miladi 11 Mart 1908 tarihinde açılan **Konya Hukuk Mektebi**⁽⁹⁾'ne

girmek üzere Konya'ya döndü. Fakat babası rızası olmadığı için bu mektebe giremedi. Bunun üzerine **Mesnevihan Filibeli Hüseyin Sıdkı Dede** (1824-1933)⁽¹⁰⁾den talik yazı almaya başladı. Bazı rubaileri hüsnü hat olarak meşketti. Aynı zamanda Mesnevihan Sıdkı Dede'den de Mesnevi okudu.

Mevlana Dergahı'nda 21 günde **Niğdeli Neyzen Hacı Emin Efendi Dede**'nin gözetiminde semayı öğrendi. Şemsi Tebrizi Tekkesi'nde sema icazeti aldı. Bu arada huzuru Mevlana'da bir kaç defa sema yapmağa muvaffak oldu.

RESMİ GÖREVLERİ

Konya'dan R. 1324, M. 1908'de ayrılarak öğretmenliğe intisap etti. **Antalya Kaş ilçesi Ayvasıl Çiftliği**'nde⁽¹¹⁾ iki yıla yakın öğretmenlik yaptı. Oradaki medreselerde hem ders okudu hem de ders okuttu. Tatil zamanlarında Elmalı ilçesine giderek **Hoca Mehmet Rasih Efendi (Kaplan)** (1883-1952)⁽¹²⁾den talik

(10) Mehmet Ali Uz, "Filibeli Hüseyin Sıdkı Dede", Konya Alimleri ve Velileri, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Konya Ağustos 2013, s. 410.

(11) Antalya'nın Elmalı ilçesine bağlı Kocapınar Köyü'nün eski adı da "Ayvasıl"dir. Yunanca, "ágios basileios", "Aziz Vasil" isminden gelmektedir. Bknz: Türkiye Yerleşim Bilgileri Envanteri; Osmanlı Yer Adları, Tahir Sezen, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 2006.

(12) 1883'de Fakılar'da doğdu. Konya Ziyaiye ve İrfaniye Medreseleri, Mısır Camii'l-Ezher ve Kahire Dârü'l-Fünûn Edebiyat ve İctimaiyat Medreselerinde eğitim gördü. Konya İl Genel Meclisi Antalya Üyeliği, Akseki Maarif Encümeni Başkanlığı, Antalya Liva Daimi Encümen Üyesi - I-VI. Ve VIII. Dönem Antalya, VII. Dönem Maraş Milletvekili olarak TBMM'de bulundu. Eskişehir İstiklal Mahkemesi Üyeliği yaptı. 13.11.1952'de vefat etti. Bakınız: Komisyon, İstiklal Mahkemeleri, TBMM Yayınları,

Ansiklopedisi, C.4, 2012, s. 94, 95.

(7) Mehmet Ali Uz, "Şeyhzade Ahmet Ziya Efendi", Konya Alimleri ve Velileri, Meram Belediyesi Kültür Yayınları, Konya Ağustos 2013, s. 371, 372; İsmail Bilgili - Ahmet Çelik, Muhammed Kutsi El-Bozkiri, Konya 2011.

(8) Yakup Şafak, "Akyürek, Ahmet Remzi", Konya Ansiklopedisi, C. 1, s. 146, 147.

(9) Mehmet Ali Uz, "Hukuk Mektebi", Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 245, 246.

yazısını ilerletti. Ziya Paşa külliyyatından bazı parçaları talik hattıyla yazdı.

Tahsilini ilerletmek amacıyla İstanbul gitti. Burada Takçılar içinde **Rahikizade Medresesi**'nde **Konyalı Karavaizzade Ziya Efendi**'den dersler aldı. Meşhur hattatlardan hüsnühat öğretmeni **Başaralızade Fevzi Efendi (Alptuğu)** (1874-1946)⁽¹³⁾'den öğrendiği yazıyı bu Ziya Efendi'den tamamlamaya muvaffak oldu. Bayazıt Camii'nde Kaside-i Nuniye ve kelimadan "Emali" derslerine devam etti.

1326/1910'da İstanbul **Darulmuallim'in Rüştüye** kısmına girdi. 1329/1913'de bu mektepten şaha-detname (diploma) alarak mezun oldu.

İstanbul Darulmuallimin'de iken okulun yazı öğretmeni "**Termiyeci**" namıyla meşhur eski Darulfünun Müdürü bulunan **İsmail Hakkı Baltacıoğlu Bey** (1886-1978)⁽¹⁴⁾'den sülüs ve rik'a yazılarının daha mükemmel şekillerini öğrendi.

Mustafa Asım Bey mesleğinde ve alanında başarılı bir insan olabilmek için fayda umduğu hiç bir fırsatı kaçırmayan, talebelerine ve çevresine kendisini sevdiren ve saydıran, değerli hattat ve müzehhip, mücellit, nakkaş ve ressamdı. Fedakârlık duygusu içinde çalışmaktan yılmadığı için zaman zaman Maarif vekâletince maddi ve manevi mükâfatlarla taltif olundu.

İstanbul'dan mezun olduktan sonra 18 Mart 1914'de⁽¹⁵⁾ Konya Da-

22 Mart 1923'de Atatürk'ün Konya ziyareti.

rulmuallimin'ine Tarih ve Coğrafya öğretmeni oldu. 1333 / 1917 yılına kadar ilaveten Elişleri öğretmenliğini de yapan Asım Tabanlı, Konya Darulhilafe Medresesi Elişleri muallimliği, **Daruleytam**⁽¹⁶⁾ ve Öksüz Yurtları müdür muavinlikleri ile Sanat Mektebi'nde Coğrafya ve Tarih derslerine girdi. Ardından Konya Merkez İlk Tedrisat Müfettişliği'ne tayin olundu.

MEDRESE DERSLERİ

Umuru Şer'iyye Vekâleti'nin 9 Teşrinsani / Kasım 1338 / 1922 tarihli emri üzerine 1338 / 1922'de tekrar **Konya Darulhilafe Medresesi**⁽¹⁷⁾ Tarih ve Coğrafya öğretmenliği vazifesine başlayan Mustafa Asım Tabanlı, bu medresenin lağvına kadar görevine devam etti.

Mustafa Kemal, 22 Mart 1339 / 1923 tarihinde, Konya Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Medresesi'ni (Medresesi İlmîyeyi) ziyaret etmişti. Bu ziyaret esnasında yarım saat kadar Mustafa Asım Bey'in öğretmenliğini yaptığı coğrafya dersine girdi. Bu Medrese ziyaretine **Babalık Gazetesi**, **26 Mart 1923** tarihli nüsha-

Ankara 2015, C. 1, s. 27; A. Hayrettin Kalkandelen, Rasih Kaplan, Mülkiyeliler Derneği Antalya Şubesi Yayını.

(13) Başaralı Abdurrahman oğlu İbrahim Hakkı Efendi (1828-1893)'nin ikinci oğludur. Ayrıntılı bilgi için bkzn: Hasan Özönder, Selçuklu Emiri Beşare Bey ve Başarakavak, Damla Ofset, Konya 2001, s. 264, 265.

(14) Kemal Aytaç, "İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Hayatı ve Faaliyetleri", Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Araştırma Enstitüsü Dergisi, C. XI, 1979, s. 165-190.

(15) Resmi Gazete, 24 Ağustos 1939, sayı:4293 say-

fa:12499

(16) Kerim Sarıçelik - Cemil Paşlı, "Daruleytam", Konya Ansiklopedisi, C. 3, s. 8,9.

(17) Caner Arabacı, "Dârü'l-Hilâfeti'l-Aliyye Medresesi Konya Şubesi", s. 549 vd.

Konya Lisesi'nin 1935-1936 öğretim yılı öğretmenler heyeti.

Önden 1. sıra soldan sağa: Resim öğretmeni Şefik Bey, Riyaziye öğretmeni Faik Ürel, Fransızca öğretmeni Necmi Canbek, Müdür Süleyman Acar, Coğrafya öğretmeni Celâl İmer, Tarih öğretmeni Nezahat Hanım.

Orta sıra soldan sağa: Asım Tabanlı, Türkçe öğretmeni Arif Bey, Riyaziye öğretmeni Şevki Torton, Askerlik öğretmeni.

Arka sıra soldan sağa: Fransızca öğretmeni Sabri Küçükkeleş, Tabiiye öğretmeni Lütfi Erçin, Fizik öğretmeni Mithat İli, Müzik öğretmeni Arif Şahap, Beden eğitimi Arif Bey, en arkada Coğrafya öğretmeni Nafiz Bey.

sında manşetten ayrıntılı bir şekilde şu şekilde yer vermiştir:

“...Dershanede Tarih ve Coğrafiye Muallimi, Darülmualim-i Aliye mezunlarından Mustafa (Asım Tabanlı) Bey kürsüy-i tedriste coğrafya tedris etmekte idi. Muallimi ve talebeyi selam-ı devletleri ile mesrur buyurduktan sonra muallimin yanındaki sandalyeye oturdular:

“*Dersinize devam ediniz.*” emrini verdiler.

Muallimi mumaileyh (Mustafa Asım Bey), Hindistanın ahval-i tarihiyesine, coğrafiyesine dair yarım saate kadar beyan-ı malûmat eyledikten sonra, netice olarak:

- İngiliz müstemlekelerindeki müslümanların hal-i esef iştimaline nakl-i kelim ile bugün Hindistanda üç yüz milyon ahali (halk) vardır. Bu ahaliyi ancak altmış bin İngiliz neferi (askeri) idare-i zalimaesinde (zulüm altında) bulunduruyor. Bilhesap bir İngiliz beşbin Hindliyi gaddarane muhafa etmekte (zorbaca korkutmakta) ve ezmektedir. Mamafih

Hindliler arasında bulunan ekall-i münevveran (az bir aydın) bir fırka-i milliye (milli parti) teşkil etmişlerdir. Artık İngilizlere teba olmatan bıktıklarını hür ve meşrutî bir idare daha doğrusu bir istiklal (bağımsızlık) istediklerini ve “Hindistan Hintlilerindir” düsturunca teban çalıştıkları: “yakın zamanda bizim aramızda nasıl bir halaskar-ı dahi-yi azam (büyük kurtarıcı) olan muhterem Paşamız zuhur ederek Alem-i İslam’ın zahiri olan Türkiye’yi İngilizlerin fırılacağından bi’l-inayetillahi Teala (Allah’ın yardımıyla) tahlis (kurtarmış) buyurdıkları gibi Hindistan’da yine böyle bir münci-i milletin himmeti vatanperveranesi ile Hindistan ahalisinin bir gün olacak kurtulduğunu mazhar-ı istiklal (istiklali bekler) olduklarını ve seksen beş milyona yakın din kardeşlerimizin hürriyetlerini kesb ettikleri (kazandıklarını) göreceksiniz.” demiş ve bunun üzerine Paşayı müşarun ileyh dersi kafi görerek talebenin en küçüğü olan **Ali Bedri (Öner)**

Efendi'ye işaret ederek takrir olunan ders hakkındaki intibaatını ve Hindistan için malumatını sual buyurmuşlardır.

Ali Bedri Efendi, kendisine irad buyrulan (yöneltilen) her bir suale (soruya) cevap vermesi üzerine Paşa Hazretleri:

“Fazla malumat (bilgi) istemiyorum bir suale (soruya) bir cevap veriniz.” buyurmaları üzerine refikay-ı muhteremeleri (eşi Latife Hanım):

“Ne zeki, ne çalışkan efendidir.” diyerek takdirlerini mazhar buyurmuşlardır.

Badehu (daha sonra), Paşayı müşa-run ileyh (Mustafa Kemal) ayağa kal-karak:

“Muallim (Mustafa Asım) Bey'in beyanayı vechile (açıkladığı gibi) Hindistan yani bizimle pek alakadar olan bu din kardeşlerimiz memleketi dahi bir atiyi karibte (yakın zamanda) istiklal (bağımsız) olacağına şimdiden ümitvar olabiliriz.” buyurdular ve muallimi ve talebeyi nüvazi ve teşekkürlerine gark eyleyerek dershanelerden ayrılmışlar ve kısmı hariç birinci sınıf dershanesini teşrif etmişlerdir.”

Bu cevaplardan sonra takdirle Darulhilafe Medresesi'nden ayrılan Mustafa Kemal Ankara'ya döndükten üç gün sonra Mustafa Asım Bey'e **100 lira mükâfat** vermiştir.

1926'da Erkek Muallim Mektebi Elishleri muallimliğine atandı. Aynı zamanda Kız Öğretmen Okulu'nun Elishleri muallimliği de kendisine verildi. 1926'da Ankara'da açılan (İş Prensiplerine Müstenit Resim, El Elishleri ve San'at Terbiyesi Tedrisat Kursu) ile 1929'da Maarif Vekâleti Mektep Müzesi'nde açılan Tahnit Kursu'na iştirak ederek bu kurslarda müsteşrik Alman profesörlerinden resim ve elişleri ve sanat terbiyesi kursu göreyerek birer şahadetname daha aldı.

1928'de Konya Kız Muallim Mektebi'nde iken elişleri dersinde öğrenciye yönelik yaptığı gayretli çalışmalara

rından dolayı Mustafa Asım Tabanlı, Konya Valiliği tarafından **30 lira mükâfat** ile taltif edildi.

Ayrıca Konya'da “**İlk Tedrisat Resim Ve Elishleri Atölyesi**” diye büyük bir atölye kurdu. Buraya bütün ilkokul son sınıf öğrencilerini getirterek elişleri tekniğini onlara göstererek öğretti.

Sonra “**İlkokullar Müzesi**” açarak altı vilayetin katılımıyla gayet geniş bir sergi meydana getirdi.

Konya Erkek Muallim Mektebinin lağvı (kapatılması) üzerine 1935 yılında **Konya Lisesi** Resim öğretmenliğine tayin edildi. Aynı zamanda Ortaokul ile lisenin orta kısmında yeni harfle yazı öğretmenliği yaptı.

Öğretmenlik göreviyle beraber **Sedirler Garipler Camii**'nde⁽¹⁸⁾ üç yıl kadar vekil olarak imam ve hatiplikte bulundu.

1950'de emekli oldu. 1951'de açılan İmam Hatip Okulu'nda resim derslerine girdi.

AİLESİ

Mustafa Asım Tabanlı, Evcizadeler sülalesinden⁽¹⁹⁾ **Mualla Hanım** ile evlendi. Selçuk, Muammer, Ali Ragıp ve Vahide adında çocukları oldu.

Oğlu Dr. Selçuk Tabanlı, Ulviye Hanım ile evlenmiş, Mualla ve Atilla isimli çocukları olmuştur. Aile resmi görevleri sebebiyle Ankara'da yaşamıştır. Uzun yıllar Sağlık Bakanlığı Sıtma Savaş Eradiksiyon Genel Müdür Yardımcılığı yapan Selçuk Bey, Fransızca ve Farsça bilirdi. 2009'da İzmir'de vefat etmiştir.

(18) Karatay İlçesi, Hasan Dede Mescid Mahallesi, Sedirler Caddesi'nde bulunmaktadır. Bknz.: Mustafa Çetinaslan, “Garip Nasrullah Mescidi”, Konya Ansiklopedisi, C. 3, s. 336.

(19) Saime Yardımcı, “Evcizadeler”, Konya'da Asırlık Bir Çınar, Konya 2011, s. 268-271; Evcizade Sarraf Fehmi Evcı, 1892 yılında Konya'da doğdu. 21 Ağustos 1952 tarihinde Konya'da vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (152 ada, 438 parsel) defnedilmiştir. Eşi Şefika Hanım'dır. Kızları Melahat Hanım (1920-07.02.1973), Dr. İsmail Hakkı Aladağ (1914-29.03.1980) ile evlenmiştir. Evcizade Mustafa Efendi'nin eşi, İbrahim kızı Şerife Hanım (1280 / 1864 - 3.5.1955)'da Üçler Mezarlığı'nda meftundur.

Mustafa Asım Tabanlı, eşi Mualla Hanım ve kızı Vahide Tabanlı Solaklar.

Vahide Tabanlı ile Cahit Solaklar nişan fotoğrafı, 26 Nisan 1951.

Yüksek Orman Mühendisi olan diğer oğlu **Muammer Tabanlı** (1920-22 Ocak 2010), Orman Bakanlığı'nda Osmaniye, Amasya ve Ankara'da İşletme Müdürlüğü yapmıştır. **Nevin Hanım** ile evlenmiş, **Asım Mete**⁽²⁰⁾ ve **Cem**⁽²¹⁾ isimli çocukları olmuştur. Emekli olduktan sonra eşi **Nevin Hanım** ve çocuklarıyla İzmir'de ikamet etmişlerdir.

Askeri dış hekimisi olan oğlu **Ragıp Tabanlı** (1338-22 Kasım 2005) ise Polatlı, Kars ve uzun süre İzmir Askeri Hastanelerinde görev yapmıştır. **Sabahat Hanım** (1925-29 Kasım 2010) ile evlenmiş, **Peyman** ve **Mustafa** isimli çocukları olmuştur. İzmir'de yaşamlarını sürdür-

(20) Ankara Atatürk Lisesi'nden, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nden mezun olmuştur.

(21) İzmir Namık Kemal Lisesi'nden, Hacettepe Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümünden mezun olmuştur.

müşlerdir. Ragıp Bey ve eşi Sabahat Hanım İzmir'de vefat etmişlerdir.⁽²²⁾

Kızı Vahide Hanım, Ankara Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi'ni birincilikle bitirmiştir. Mezuniyetten sonra Ankara Gazi Lisesi Resim öğretmenliğine atanan Vahide Tabanlı, önce Ordu'ya tayini çıkmıştır.⁽²³⁾ Yesarizade Nuri Bey (v. 1958)⁽²⁴⁾ ile Şerife Hanım'ın oğlu Cahit Solaklar'la evlendikten sonra Konya Kız Ortaokulu, Konya Kız Lisesi ve Karma Ortaokulu'nda uzun yıllar öğretmen olarak görev yapmıştır. Vahide Hanım, zengin fıkra dağarcığı ve günlük hayattaki etkinlikleriyle Konya'nın sosyal hayatında etkili olmuştur. Eşi Cahit Bey'in sağlık problemleri nedeniyle aile İstanbul'a taşınmıştır. Cahit Bey, 1994 yılında İstanbul'da vefat etmiştir.

(22) İzmir Pınarbaşı Mezarlığı'na defnedildiler.

(23) "Pek yakından tanıdığımız, sevip saydığımız lise resim öğretmenini Üstad Asım Tabanlı'nın kızları Vahide Tabanlı, Ankara Eğitim Enstitüsü Resim İş Şubesi'ni birincilikle bitirerek, Ankara Gazi Lisesi Resim Öğretmenliği'ne tayin edilmiştir. Sn. Vahide Tabanlı'ya başarılar diler, hocamızı tebrik ederiz." Selçuk Gazetesi, 29 Temmuz 1947.

(24) Üçler Mezarlığı'nda (125 ada, 847 parsel) mefundur. Kabir Taşında; "Gitti Dünyadan Nuri Solaklar Onuda Aldı Kara Topraklar Yesarizade Nuri Solaklar Ruhuna Fatıha D. 30.12.1885 - 1301 Ö. 9.3.1958 - 1374" yazılıdır.

Mustafa Asım Tabanlı, eşi Mualla Tabanlı, kızı Vahide Tabanlı, oğlu Ali Ragıp Tabanlı ve (Tümgeneral) Mustafa Gökben (v. 1988) (Beyaz paltolu).

(25)Vahide Hanım'ın **Fusun** (Uluer)⁽²⁶⁾ ve **Neyzar** (Yüzbaşıoğlu) adında iki kızı vardır⁽²⁷⁾.

VEFATI

Mustafa Asım Tabanlı, 1952'de Hac için gittiği Mekke'de vefat etti.

Vefatının ardından "Faziletli Bir İnsan: Asım Tabanlı'nın Vefatı Müna-sebetiyle Maziden Bir Hatıra" başlığıyla bir makale kaleme alan öğrencisi **Dr. İsmail Hakkı Işık** (1917-1985)⁽²⁸⁾ şunları yazmıştır:

"Sene 1928-1929. Köprübaşı İlk Mektebi talebesiyiz. Dördüncü sınıftayız. Müdürümüz Baha Bey. Sınıf öğret-

menimiz **Hacı Kaymaklardan Seniye Hanım**⁽²⁹⁾. Elişi dersini sınıf hocamız yaparken, bilahare "atölyede yapılacak" diye bir emir geliyor. Ve biz haftada iki defa ikişer kişilik sıra olarak kafile halinde şimdiki Okutma Yurdu'nun arkasındaki elişleri atölyesine gidiyorduk. Orada iki hoca bizlere elişleri dersi veriyordu. Rahmetli Hacı Tevfik ve Asım Beyler. O zamanlar soyadı yoktu. Asım Bey'i ilk defa olarak oradaki derslerinden tanımıştım. Gayet mütevazı, olgunluğunu ifade eden bir konuşması vardı. Bizi hayatta muvaffak kılmak için ve kendimize birçok faydalı işleri ameli olarak öğretir, elişlerinin gayesinin bu olduğunu anlatırdı. Devam eden ders esnasında hepimizin gönlü neşe ile dolar hayata daha ziyade bağlanmış olarak oradan ayrılırdık. Kum saati yapmayı, alçı işlerini, marangozluğa ait işleri kitap ciltlemeyi ondan öğrenmiştik. Sonraları hayatta bir defa karşılaştık. Bulduğumuz meclislerde ictimai sahada insanların nef'ine (faydasına) bir çok güzel gö-

(25) Nuri ve Şerife Solaklar'ın oğlu Hürrem Solaklar (v.13 Mart 2011) vefat ilanı için bknz: 14 Mart 2011 Hürriyet gazetesi; Hürrem Solaklar'ın kayınpederi emekli maliyeci kadastro müdürü Kadri Gökçe (v. 1971)'nin vefat ilanı için bknz. Milliyet gazetesi, 27.07.1971; Hürrem Solaklar'ın eşi Ayla Solaklar (1936-2011)'in vefat ilanı için bknz. Hürriyet Gazetesi, 2 Haziran 2011: "Vefat merhum Kadri Gökçe ve merhum Melahat Gökçe'nin kızı, merhume Süheyla Sağlam'ın yeğeni, Ertuğrul ve Mustafa Sağlam'ın kuzeni, Serra, Sinan ve Merhum Ersin Gökçe'nin halası, margaretta Gökçe'nin görüncesi, Selçuk Gökçe'nin kız kardeşi, Vahide Solaklar'ın eltişi, Bünyat Akın, Fusun Uluer, Neyzar Yüzbaşıoğlu, Nur Erkan, merhumu Mürüvvet Akın, merhume Necla Sinangil, merhum Cahit Solaklar'ın yengesi, Merih Solaklar'ın Babaannesi, Feza Solaklar'ın kayınvalidesi, A. Sinan Solaklar'ın validesi, merhum Hürrem Solaklar'ın eşi, Ayla Solaklar (1936-2011), 31.05.2011 salı günü vefat etmiştir. Cenazesi 02.06.2011 Perşembe günü Erenköy Galippaşa Camiinden öğle namazına müteakip Zincirlikuyu Mezarlığı'nda aile kabristanına defnedilecektir. Solaklar Ailesi."

(26) İstanbul Teknik Üniversitesi'nden mezun olmuştur.

(27) Saime Yardımcı, "Gazozcular", Konya'da Asırlık Bir Çınar, Konya 2011, s. 306-315.

(28) Mehmet Ali Uz, "Işık, İsmail Hakkı", Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 306.

(29) Saime Yardımcı, "Hacı Kaymaklar", s. 130, 131; Hacı Kaymakzade Kasım Efendi, Konya Tefeyyüz Osmanlı Anonim Şirketi'nin 12 Ocak 1918 tarihinde kurucularındandır. Bknz. Ahmet Atalay, Meşrutiyetten Cumhuriyete Konya'da Kurulan Millî Şirketler ve Millî Bankalar, Çizgi Kitabevi Yayınları, Haziran 2011, Hacı Kaymakzade Kasım Bey ile Rahime Hanım'ın oğlu Ali Saim Kaymak (1913-1986), Makine Yüksek Mühendisi olup, Demokrat Parti 11. Devre Konya Milletvekili'dir. (Konyalı Kara Hacı Mehmet Ağazade Hacı Abdurrahman Ağa (v. 1308) oğlu Mithat Efendi'nin (v. 1317) oğlu) Muteahhit Osman Olgun (1308-1967) ile (İzmirli Rasim Ekmekçi'nin kızı) Zehra Hanım'ın (v. 1965) kızı Bakiye Hanım (1926-1992) ile evlendi. Sumru, Banu, Amber Fatma ve Kasım isimli çocukları vardır.

rüş ve fikirlerini –mazide ki tecrübelerinden de istifa ederek ifade ile hala öğreticilik vazifesine devam ediyordu. Daha genç denilecek yaşta yine öğrenmek ve öğretmek iştiağını ve mukaddes inanç uğruna gittiği yoldan dönemedi. Allah gani gani rahmet eylesin. Hayru'l-haleflerinin başları sağ olsun.”⁽³⁰⁾

Vefatında Yeni Konya gazetesinde “Hocam Asım Tabanlı” adında bir makale kaleme diğer öğrencisi **A. Rıdvan Bülbül** (1934)⁽³¹⁾ ise şunları yazmıştır:

“İnsan vardır; ölür ve unutulur, insan vardır ölür ve fakat asla unutulmaz! Sevgisi kalplerde yaşar, ağlarınız o gidenin arkasından. Çırpırız ve deriz ki: “İyi insanı Allah rahmet eylesin.” Şu üç buçuk günlük ömrümüzde neden birbirimizi incitiriz bilmem. İyilik varken kötülük yapar yardım dururken tekme atarız! Ortaokulda yazı, Lise’de resim okuduğum kıymetli hocam Asım Tabanlı fazilet ve iyiliğin sembolüydü. İhtirası yoktu, şöhret ve mevki peşinde değildi bazıları gibi. Kızmazdı ukalalık etmezdi lüzumsuz yere. Bilirdi insan kalbi kırmanın günahını, gösteriş meraklısı değildi ve olduğundan fazla görünene kızardı. İki de bir: “Çocuklar.” derdi; “Hayat adamı olun! Mektep sizi hazırlar, hayat ise olgunlaştırır.” İri gözlükleri arasında gülen gözleri beyaz saçları ve nev’i şahsına münhasır konuşması talebe psikolojisi üzerinde bir canlılık bir hareket uyandırır. Zor yükü onda ama bir alâka bir zevk vardı. Öğretmenle öğrenci arasındaki münasebe-

ti bilirdi. Her şeyi tatlılıkla halleder ve neticeyi yine tatlıya bağlardı esprili konuşurdu, iyi ve yerinde konuşurdu. İşte kıymetli hocam Asım Tabanlı bütün mümtaz vasıfları ile ben ve benim gibi binlerce talebesinin kalbinde taptaze yaşıyor. O mukaddes bir yolda öldü. Hac farizesini ifa ettikten sonra aramızdan ayrıldı. Hocamızın en iyi vasıflarından biri de tam müslüman olmasıydı. Ne bir softa bozuntusu ve ne de müfrit bir inkılap şakşakçısı idi. Anlayışlı, olgun görüşlü ağırbaşlı tam bir insan. Tanrı toprağını bol, mezarını nur etsin muhterem hocam.”⁽³²⁾

Allah Rahmet etlesin...

KAYNAKLAR:

- Komisyon, İstiklal Mahkemeleri, TBMM Yayınları, Ankara 2015, C. 1, s. 27.
- A. Hayrettin Kalkandelen, Rasih Kaplan, Mülkiyeliler Derneği Antalya Şubesi Yayını.
- Ahmet Çelik, “Konya Ulemasının İcazetleri”, Akademik Sayfalar, 10 Ekim 2012, C. 12, S. 24, s. 381.
- Babalık Gazetesi, 26 Mart 1923.
- Hakem, 23 Haziran 1910.
- Hasan Özönder, Selçuklu Emiri Beşare Bey ve Başarakavak, 2001.
- Hüseyin Koroğlu, Konya Lisesi Tarihi, Konya 1989.
- İsmail Bilgili – Ahmet Çelik, Muhammed Kutsi El-Bozkırı, Konya 2011.
- Kemal Aytac, “İsmail Hakkı Baltacıoğlu’nun Hayatı ve Faaliyetleri”, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Araştırma Enstitüsü Dergisi, C. XI, 1979, s. 165-190.
- Konya Dergisi, 1948, sy.113, s. 3.
- Mehmet Ali Köseoğlu, “Bülbül, Ali Rıdvan”, Konya Ansiklopedisi, C. 2, s. 207.
- Mehmet Ali Uz, “Hacı Veyis Efendi”, Konya Âlimleri ve Velileri, Konya, 2013,
- Mehmet Ali Uz, “Hukuk Mektebi”, Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 245, 246.
- Mehmet Ali Uz, “Işık, İsmail Hakkı”, Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 306.
- Mehmet Ali Uz, “Tabanlı, Mustafa Asım”, Konya Ansiklopedisi, C. 8, s. 255.
- Mustafa Sabri Küçükaşçı, “Hacı Veyis (Kurucu) Efendi”, Konya Ansiklopedisi, C.4, 2012, s. 94, 95.
- Resmi Gazete, 24 Ağustos 1939, Sayı: 4293, sayfa: 12499.
- Saime Yardımcı, Konya’da Sırlık Bir Çınar, Konya 2011.
- Selçuk Es Konya Ansiklopedisi Arşivi, Koyunoğlu Müzesi.
- Şahabettin Uzluç, “Halkevinin Öğretmen Jübilesi Münasebetile”, Konya, S. 113, Mart 1948, s. 3, 4.
- Veli Sabri Uyar, Hattatlar Armağanı, Konya Dergisi, Aralık 1948 sayı:122 sayfa 28-31.
- Yakup Şafak, “Akyürek, Ahmet Remzi”, Konya Ansiklopedisi, C. 1, s. 146, 147.
- Yeni Konya, 21 Eylül 1952.
- Yeni Meram, 23 Eylül 1952.

(32) Yeni Konya, 21 Eylül 1952

(30) Yeni Meram, 23 Eylül 1952

(31) Mehmet Ali Köseoğlu, “Bülbül, Ali Rıdvan”, Konya Ansiklopedisi, C. 2, s. 207.